

در جست‌وجوی عدالت

ترجمه: نوید صراف

Navid Saraf

* جاشوا لاو

«سیمونه سوزا» هفته‌هاست که خارج از زمین تمرین فلامنگو به امید کسب اجازه ورود ایستاده. ورود نه برای گرفتن عکس یادگاری با بازیکنان بلکه رسیدن به قسمت پارکینگ جهت روشن کردن شمع و خواندن چند دقیقه دعا، دعایی برای «خورخه ادواردو» پسر خواهرش که یک سال پیش در هشتم فوریه سال ۲۰۱۹ به همراه ۹ تن از دوستانش در تیم جوانان فلامنگو، در همان مکان با آتش‌سوزی اقامتگاه‌شان زنده زنده سوختند و اسیر چنگال مرگ شدند.

در سالگرد این روز، بازیکنان فلامنگو و کادر فنی به درگذشتگان ادای دین کردند. سیمونه هم تنها خواهان این بود تا به یاد عزیز از دست رفته خود شمعی روشن کند اما درخواست او با مخالفت حراست باشگاه همراه شد. به همین دلیل نیز او و خویشاوندان دیگر قربانیان در آن سوی جاده زانو زدند و به دعا مشغول شدند. با این حال سوزا در گفت‌وگو با رسانه‌ها این اقدام را «تحقیرآمیز» خواند و موج انتقادات گسترده علیه تصمیم باشگاه را در برزیل کلید زد. تصمیمی که می‌توان آن را خلاصه‌ای از چگونگی مدیریت این تراژدی تلخ توسط فلامنگو توصیف کرد.

حالا بیش از یک سال از فاجعه تلخ مرگ «خورخه ادواردو»، «کریستین ازمریو»، «آتیلا پایکسانو»، «ریکلمو ویانا»، «آرتور وینیسیوس»، «برناردو پیستا»، «ساموئل توماس»، «پابلو هنریکه»، «وینتور ایسایاس» و «گدسون سانتوس» می‌گذرد، ده بازیکنی که بین ۱۴ تا ۱۶ سال سن داشتند و آتش، رویای آنها را در میان شراره‌های خود سوزاند. در این بین تنها سه خانواده با مسئولان باشگاه فلامنگو برای دریافت مبلغ غرامت به توافق رسیدند و دادگاه هم کسی را مسئول آتش‌سوزی ندانست! در همین یک سال اما باشگاه دوران

موفقی را پشت سر گذاشته و ضمن کسب قهرمانی در جام لیبرتادورس، توانسته بهترین سال مالی تاریخ خود را نیز به ثبت برساند. گویی آب از آب تکان نخورده است!

این در حالی است که پیش از وقوع این حادثه تلخ، باشگاه بارها درباره امنیت خوابگاه‌ها هشدار دریافت کرده بود و بازیکنان نه در ساختمان‌هایی مجهز بلکه در کانتینرهای ترابری به نام «خوابگاه» زندگی می‌کردند! پنجره‌های کانتینر نرده داشت و تنها یک درب خروج در آن تعبیه شده بود. عجیب‌تر اینکه با بررسی دقیق‌تر مشخص شده این محوطه به پارکینگ خودروها اختصاص داشته و تبدیل آن به خوابگاه با مخالفت‌هایی همراه بوده و سران محلی «ریو دو ژانیرو» بارها به آن اعتراض کرده‌اند. آتش به دلیل نقص یکی از دستگاه‌های تهویه هوا شروع و به سرعت در ساختمان پخش شده است و به این ترتیب ۱۰ نفر از ۲۶ بازیکن داخل اقامتگاه، جان خود را از دست دادند. یکی از آتش‌نشانان در این باره گفت: «هیچ چیزی جز بدن جانباختگان درون کانتینرها پیدا نکردیم. آنجا به طور کامل آتش گرفته بود. حتی در برخی موارد پیکر قربانیان نیز به طور کامل از بین رفته بود.»

در همان زمان پلیس محلی «ریو دو ژانیرو» پیشنهاد کرد که خانواده قربانیان و مسئولان باشگاه فلامنگو خارج از دادگاه به توافق برسند و مبلغ ۳۵۵ هزار پوند به هر خانواده به سرعت پرداخت و تا تولد ۴۵ سالگی کشته‌شدگان، به خانواده‌های‌شان ماهیانه مبلغ ۱۷۵۰ پوند اهدا شود. این پرداخت‌ها در بودجه و برنامه‌های مالی فلامنگو مشکل خاصی ایجاد نمی‌کرد چرا که این باشگاه در سال ۲۰۱۹ توانسته بود ۱۵۲ میلیون پوند درآمدزایی به ثبت برساند. به لطف همین درآمد نیز آنها در ۱۸ ماه اخیر، بیش از ۳۶ میلیون پوند برای جذب بازیکن هزینه کردند. با این وجود سران فلامنگو با رد توافقنامه پیشنهادی پلیس، برنامه دیگری را به خانواده قربانیان ارائه کردند. «رادولفو لاندیم» رئیس باشگاه پیشنهاد کرد که به هر خانواده فقط ۲۱ هزار پوند پرداخت شود و باشگاه تنها تا ۱۰ سال به صورت ماهیانه حداقل دستمزد را بپردازد. پیشنهادی که به سرعت از سوی خانواده جانباختگان رد شد.

البته در این بین سه خانواده با باشگاه به توافق رسیدند که مفاد آن همچنان محرمانه باقی مانده است اما هفت خانواده دیگر هنوز درگیر مراجع قضایی هستند و عدالت

را جست‌وجو می‌کنند. در ماه دسامبر دادگاهی در «ریو دو ژانیرو» به باشگاه فلامنگو دستور داد به ۷ خانواده دیگر تا زمان حل پرونده، ماهیانه ۱۰ هزار رئال برزیل پرداخت کند. گرچه باشگاه در حال حاضر به دستور تن داده اما تعلل ابتدایی و تأخیر در پرداخت‌ها نشان از نارضایتی مسئولان باشگاه از این دستور دارد!

پس از آتش‌سوزی، لاندیم درباره این حادثه گفت: «بدون شک این تلخ‌ترین اتفاقی است که باشگاه تجربه کرده؛ مهم‌ترین مسأله اکنون این است که درد و رنج خانواده‌ها را کاهش دهیم.» با این حال او و همکارانش طی یک سال گذشته درد و رنج مضاعفی را به خانواده قربانیان تحمیل کرده‌اند و در تحقیقات جدید نیز حاضر به همکاری نشده‌اند! جالب اینکه همین فرد «سیمونه سوزا» و خانواده دیگر قربانیان برای تجمع در مکان حادثه در سالگرد این اتفاق را مورد انتقاد قرار داده است! او بعد از ماه‌ها سکوت رسانه‌ای، برای واکنش به این اتفاق مقابل خبرنگاران ایستاد و گفت: «چرا آنها بدون اجازه و مطلع کردن باشگاه به آنجا رفته‌اند؟ به نظر من قصد آنها دعا کردن نبوده و تنها می‌خواستند توجه رسانه‌ها را به خود جلب کنند.»

ماجرای به همین جا ختم نشد؛ روز بعد از این تجمع، فلامنگو برابر مادریرا با دو گل به برتری رسید اما هواداران باشگاه به جای جشن و پایکوبی در «ماراکانا»، به رفتار مسئولان پس از این تراژدی به شکلی واضح و شفاف اعتراض کردند. با این وجود لاندیم پس از بازی در صحبت‌هایی در خصوص پرداخت غرامت به خانواده قربانیان و حل اساسی این مشکل گفت: «فلامنگو نمی‌تواند هر پیشنهاد پوچی را بپذیرد.»

فلامنگو خود را باشگاه مردم می‌داند و بیشترین هوادار را در برزیل دارد و در این مدت توسط هواداران خود به شکل گسترده‌ای محکوم شده است. «پدرو امیدیا» خبرنگار ورزشی در مقاله‌ای که برای نشریه «UOL Esporte» نوشته باشگاه را به این متهم کرده که با خانواده قربانیان همانند یک دشمن رفتار می‌کند. «کارلوس ادواردو منصور» هم در روزنامه «ا گلوبو» در این خصوص نوشت: «فلامنگو تا حالا باید داستان غرامت را حل می‌کرد و این بحث را کش نمی‌داد. بحث ما تنها پول نیست. این نشانه‌ای خواهد بود تا به میلیون‌ها هوادار اعلام کنند که جان انسان قابل مذاکره

نیست اما آنها به جای چنین واکنشی، به همه اثبات می‌کنند که پول برای‌شان بیشترین ارزش را دارد. پولی که به لطف همین هواداران به دست آورده‌اند! مسخره و البته دردناک است.»

زمانی که باشگاه در سالگرد این حادثه، با انتشار یک متن در شبکه اجتماعی توییتر به خانواده قربانیان تسلیت گفت، یک هوادار در پاسخ نوشت: «به جای این کارها، با خانواده‌ها با انسانیت، اهمیت و احترام رفتار کنید.» و شخصی دیگر نیز خواهان اجرای عدالت و معرفی مسببین این حادثه شد.

«فاستو سیلوا» مجری مشهور تلویزیون برزیل نیز در برنامه خود، سران فلامنگو را به باد انتقاد گرفت و گفت: «رفتار باشگاه و سران آن در پرونده آتش‌سوزی انسانی نیست. مسأله هیچ ارتباطی به پول ندارد. هیچ مبلغی آن کودکان را به زندگی و آغوش خانواده‌های‌شان باز نخواهد گرداند. مسأله ما شخصیت و انسانیت است. اینکه روی زندگی یک انسان مذاکره نشود، چانه‌زنی نشود.» با این وجود باشگاه فلامنگو در پاسخ به سیلوا، بیانیه‌ای صادر کرد و مدعی شد که این مجری درکی از شرایط و پرونده ندارد! در این بیانیه باشگاه اعلام کرده به خانواده قربانیان ماهیانه ده هزار رئال پرداخته و غرامتی پیشنهاد کرده که بارها بهتر از پیشنهاد دولت و پلیس برزیل است! ادعایی که البته از سوی خانواده «خورخه ادواردو»، «کریستین ازمریو» و «پابلو هنریکه» به سرعت رد شد. آنها اعلام کردند: «اینکه فلامنگو پیشنهاد بهتری از دادگاه داده باشد حقیقت ندارد. در تاریخ هیچ پرونده‌ای مانند این پرونده نبوده و این یک تراژدی تلخ است. باشگاه مبلغ ماهانه را هم نه به صورت داوطلبانه بلکه بعد از دستور آگید دادگاه پرداخت می‌کند.»

روزنامه «ال گلوبال» بعد از تمامی این ماجراها تیترا زد: «در جست‌وجوی عدالت؛ نبرد خانواده‌ها ادامه دارد.» سؤال اصلی اینجاست: آیا می‌توان روی زندگی یک انسان قیمت گذاشت؟ می‌توان زندگی یک انسان را با پول ارزشگذاری کرد و با پرداخت آن به روال عادی زندگی برگشت؟ نیاز نیست پاسخ این سؤال را بلند بدهید؛ تنها کافی است در دل و خلوت خود و البته در محیطی عادلانه، حکم صادر کنید.